

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Isto VI - Štev. 284 (1675)

Postnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. post. I. gr.

TRST, petek 15. decembra 1950

Cena 15 lir

15. DECEMBER 1941
15. DECEMBER 1950

Ne pozabite na nas, ko nas železni ukaz smrti v naročje požene

PINKO TOMAŽIČ

SIMON KOS

IVAN IVANČIČ

IVAN VADNJAL

VIKTOR BOBEK

MATERE, ljubice, žene,
ne pozabite na nas,
ko nas železni ukaz
smrti v naročje požene.

Usmiljenja trpke omame
ne prosimo vas ne solza,
saj težje od vsega gorja
bo breme ljubezni nam same.

Za brašno na pot nam samo
dujte tih, topej poljub,
da nas ne premaga obup,
ko pride poslednje slovo.

In ko nas ne bo več nazaj,
ne kličite nas v spomin
iz mraznih zagrobnih temin
in nas ne rožite tedaj,

naj zemljo nad sabo razgrnemo
in naj se mrliške prikazni
oskrbnjene, strašne, nakazni —
k vam živim na svet spet povrnemo.

Ljubite nas lepe in mlade,
kot živi nekoč smo bili,
a k nam ne hodite v gosti
čez smrti brezdnanje prepade.

Ne kratite mrtvim miru,
ne iščite sebi bolesti.
Saj bomo ostali vam zvesti,
čepur bomo brez glasu

in brez bolečine ležati
— nič več ljudje, le še snov —
in nemi samotni grobovi
s prstjo bomo eno postali.

In ko se razkolje nebo
in ko iz človeške krvi
nov dan se nekoč zazori
nad žalostjo, črno zemljo,

tedrat sele vse nasmejane,
materice, ljubice, žene
odšlite nas sredi zelene
dobrete, cvetoče poljane.

Tedrat nas zbudite iz sna,
lucrat nam mrtvem povejte:
Vstanite zdaj, ljudi, in glejte,
postali ste seme sveta.

IIVO BRNCIC

(To Brncičovo pesem je Pinko Tomažič nekaj dni pred
mrtjo poslal iz zapore z željo, da jo izroči njegovi žaročnici).

OB DEVETI OBLETNICI MUČENIŠKE SMRTI
TOMAŽIČA, KOSA, IVANČIČA, VADNJALA IN BOBKA 5.

Tomažič je jasno povedal zakaj se Slovenci borimo

Značilno je, da se je proces omejitve z eno osrdoma dvema izjemama na Slovence. Nekoč izmed obtožencev so na kvesturi opominjali, ko je imenoval ime nekoga italijanskega kavararja, naj operira samo s Slovenci. Bilo je to po tednu dni, ko so ga tam zverzsko mučili in ga naposled ob štirih jutrajšnjih petih v četrti nadstropje, kjer je zagledal pred seboj izdavec d'Elia s posebno oznako. Ne glede, koga je imenoval in kakšno vlogo je imel dotični človek v organizaciji, je predsejem pomembno, to da je hotelo posebno sodišče soditi le Slovence. Le nje je hotelo prikazati kot upornike proti fašističnim državi z vsemi značilnostmi: vojninstvom, sabotažo, terorističnimi akcijami, ščuvanjem vojaštva, kar vse naj se spoja v težnjo po odcepitvi in v veleizdaji.

Vzroki za omejitve procesa na Slovence, so gotovo globoke in razne. V svetlu mislo hoteli dati procesu internacionalnega revolucionarnega poudarka in tako odkriti nezaodvoljstvo širokih plasti italijanskega delovnega ljudstva s fašističnim režimom, ki je v teh plasteh že kličilo in zorelo v njih. Prav te široke ljudske plasti je zdaj v svetovni vojni, ki se razpihla na obzorju, fašistični režim bolj kakor

kadaj koli potreboval. Kdo naj bi se sicer boril za fašistično osvoboditev na Balkanu, bori na vzhodni in na afriški fronti? V to na pol speče gašje gažda je bilo torej nevarno držati, da bi se prevzel ne predramilo in ne bi s tisočermi pili ranilo lastnih krčev. Italijansko ljudstvo v Italiji bi postalo lahko pozorno, če bi Posebno sodišče v Trstu stegnilo svojo roko tudi na italijanske partizane. S tem pa, da je Posebno sodišče sodilo samo Slovence, ga je bilo mogoče laže usraviti in varati se nadalje. Poleg tega je bilo za fašistični svetovni, da je od teških notranjih vprašanj, ki

domovini, kjer so se tudi tri struje stekle v eno samo: v široko reko narodnega upora proti tujim zavojevalec, proti vsem, ki so kakor koli zavirali uspešnost ljudskih sil. Te so hotele imeti resnično svobodno, ne gospodsko domovino, temveč domovino vseh delovnih ljudi. Torej, tu na tej in na oni strani napalskega plotu je že osvobodilna fronta, katere živa ljudska reka že podira usiljene mejnike in poganja strah v kosti vsem fašističnim krvosom, slabočlenim, tiranom in zavojevalec.

Proces so uradno imenovali "processo Tomasi". Med procesi

V NEDELJO 17. t. m. ob 10. uri
NA STRELIŠČU NA OPČINAH
žalna proslava

obletnice ustrelitve narodnega heroja Pinka
Tomažiča, Simona Kosa, Ivana Ivančiča,
Ivana Vadjala in Viktorja Bobka

so razjedala državo, obračal pozornost ljudstva na zunanja vprašanja, na potrebo epa prostora pod soncem in mu tako prikrival notranjo gnulobu. Zveza med slovenskimi in italijanskimi partizani. Pa je vsebovala še zarodek revolucionarnih idej, zarodek ljudske fronte, ki naj opravi s preteklostjo in je bila zato nevarna režimu in temeljem somega rimskega čevartstva, razprostranega se zdelo preko Albanije in Absenije. Čemu potem to se podpihovati? Ni li boje prikazati Slovence kot nezadovoljne, upornike, vohune, veleizdajalce, ljudi, ki so se držali dotokniti svete italijanske domne, t. i. one meje, za katere je padlo v prvi svetovni vojni 600 tisoč italijanskih vojakov, kot so natvili milijonom preprostih ljudi in tako prikrili njen imperialistični, roparski značaj.

Obtožnica jasno govori tudi o različnih strujah in jih tudi označuje, ne sicer pravilno, kot so se v našem narodu svetovno-nazorsko javljale, temveč le nje in bodoči osvobodni primerom. Zato tudi vnaša v gibanje četno-teroristično strujo, ki je v stvari nikjer ni bilo, ker je mislilo tudi ni moglo biti. Bile pa so tu v resnici tri skupine: komunistična, nacionalna in krščansko-socialna, vsaka zastopana po svojih predstavnikih in vse tri zlate skupaj v protifašistični odpor in boj, kar stvarno je pomeni že ljudsko fronto. To je tisto novo orožje in taklika Partije, ki jo je po temeljiti proučitvi pogojev in razlemb fašizma zamislil tov D mitrov. Pri nas na Primorskem, kjer niso svetovno-nazorske razlike zaradi tujeja pritiska nikoli zavzele izrazite ostrine, je bilo poseben prirodni umiljivo, da je do tega prišlo že v oni predvojni dobi.

Na bazoviškem procesu se svetovno-nazorske razlike niso odražale, pomeje pa so bile samo ob sebi umerne in razvojnne, kot plod kresanja misli in utiranjja marksističnih idej. Misleno je to dogajanje odgovarjalo dogajanju v matični

som se je nekoč dogodilo, da je predsednik Tringoli Casanova nenadno izustil Tomažičevo ime. Pinko se je zdrnil, ustal in mirno vprašal, kaj želi.

"Ave, ničesar", mu je za odgovoril, "vi imate le to čast, da nosi proces vaše ime."

In res je bila v Pinku Tomažiču vedno vseh 60 obtožencev osredotočena usoda slovenskega naroda v Primorju in v Trstu. Tako kot se nobeden od Slovencev pred njim, kar jih je kdaj sedelo na zatožni klopi rimske justice in nobeden med njimi, ki so bili na tem procesu, je Pinko Tomažič zabrusil resnico v obraz najvišji fašistični justici — Posebnemu sodišču za zaščito države — in jasno in odkrito povedal, kaj hočejo Slovenci, zakaj se borimo, čemu se upiramo. Opremo, čemu je pripadnost Trsta in izrazil, da hoče slovensko republiko in v njej združene vse Slovence, ki so zdaj po krivici izven meja Slovenije, torej izven meja Jugoslavije.

Na listem mestu, ki ga je preplaval starinski duh srednjeveške inkvizicije ter vdel hlad z zverinskimi nasladi pojenih obrazov, na mestu, kjer je fašizem že drugič skušal kopati grob našemu narodu, je Tomažičeva svetoča izpoved izvenela preprosto, kot mrtvaška pesem fašističnim trinomom.

Oboževanje s prodorno ideologijo marksizma-leninizma, je postavil naš narodni program ter z njim branil neodvisnost in svobodo vseh malih in zatiranih narodov, t. j. tisto marksistično leninistično koncepcijo nacionalnega vprašanja, ki se ji je vodstvo Sovjetske zveze in naše narodne vojske in vojske niso odstopilo. Odklej je izšla odstopa Sovjetske zveze nad marksističnokleninističnim rešenjem nacionalnega vprašanja so bila tudi dejanja, ki so se razhajala v 1934, leta skupno s KP Jugoslavije in KP Avstrije, in kar je Tomažič in našemu narodu na Primorskem in Trstu pomagalo k pravilni usmeritvi.

[Nadaljevanje sledi]

Entezam, Rau in Pearson v komisiji ki naj postavi temelje za prenehanje sovražnosti

Včeraj je imela komisija svoj prvi sestanek in bo danes verjetno stopila v stik s predstavniki pekinške vlade in s poveljstvom OZN na Koreji. Delegacija SZ je skušala tudi pred glavno skupščino zavlačevati odločitev o resoluciji trinajstih - Prihodnje zasedanje glavne skupščine bo v Evropi

LUSHING MEADOWS, 14. — Predsednik skupščine Entezam je določil indijskega delegata Benegala Raua in kanadskega zunanjega ministra Lestera Pearsona za člana komisije treh, ki mora postaviti temelje za prenehanje sovražnosti na Koreji.

Trije člani sestavljene komisije Entezam, Pearson in Benegal Rau so imeli popoldne svoj prvi sestanek. Verjetno bo komisija takoj stopila v stik s predstavniki pekinške vlade in s poveljstvom OZN na Koreji.

Se pred zasedanjem glavne skupščine je imel Benegal Rau s sovjetskimi delegati v uvodu velike vzemirjenosti OZN zaradi položaja na Daljnem vzhodu, ki je sovražni nem vzhodu temelji željo vedala med drugimi ukrepi za mirno rešitev odprtih vprašanj v skladu z načeli Združenih narodov.

Resolucija, ki je bila sprejeta brez razprave, ugotavlja v uvodu velike vzemirjenosti OZN zaradi položaja na Daljnem vzhodu, ki je sovražni nem vzhodu temelji željo vedala med drugimi ukrepi za mirno rešitev odprtih vprašanj v skladu z načeli Združenih narodov.

Resolucija, ki je bila sprejeta brez razprave, ugotavlja v uvodu velike vzemirjenosti OZN zaradi položaja na Daljnem vzhodu, ki je sovražni nem vzhodu temelji željo vedala med drugimi ukrepi za mirno rešitev odprtih vprašanj v skladu z načeli Združenih narodov.

Sprejeta je bila z 52 glasovi broti 5 (sovjetski blok) in razm vzdržanim (kuomintangski delegat).

Ko je predsednik skupščine, perzijski delegat Entezam, ki ima nalogo sestaviti komisijo, ki naj postavi temelje za prenehanje sovražnosti na Koreji, pač pa da se sprejme drugi ukrepi za mirno rešitev odprtih vprašanj v skladu z načeli Združenih narodov.

Seprav ni bilo nobene debate pred glasovanjem, je sovjetska skupina hotela obrazložiti svoj negativni glas in je poveljstvo vse to, kar je po vedala med debato v političnem odboru. Med vso denoto je namreč sovjetska delegacija je namenit sovjetske delegacije na Koreji in postaviti vso Korejo pod svoje vplivno področje. Delegacije sovjetskega bloka so ostale gluhe na vilen poziv egipčanskega predstavnika vsem vladam, naj s svojimi dejanji in ne samo z besedami pokažejo, da so za mir.

Glavna skupščina je sprejela resolucijo, ki je namenjena prenehanju sovražnosti na Koreji, pač pa da se sprejme drugi ukrepi za mirno rešitev odprtih vprašanj v skladu z načeli Združenih narodov.

Seprav ni bilo nobene debate pred glasovanjem, je sovjetska skupina hotela obrazložiti svoj negativni glas in je poveljstvo vse to, kar je po vedala med debato v političnem odboru. Med vso denoto je namreč sovjetska delegacija je namenit sovjetske delegacije na Koreji in postaviti vso Korejo pod svoje vplivno področje. Delegacije sovjetskega bloka so ostale gluhe na vilen poziv egipčanskega predstavnika vsem vladam, naj s svojimi dejanji in ne samo z besedami pokažejo, da so za mir.

Glavna skupščina je sprejela resolucijo, ki je namenjena prenehanju sovražnosti na Koreji, pač pa da se sprejme drugi ukrepi za mirno rešitev odprtih vprašanj v skladu z načeli Združenih narodov.

Seprav ni bilo nobene debate pred glasovanjem, je sovjetska skupina hotela obrazložiti svoj negativni glas in je poveljstvo vse to, kar je po vedala med debato v političnem odboru. Med vso denoto je namreč sovjetska delegacija je namenit sovjetske delegacije na Koreji in postaviti vso Korejo pod svoje vplivno področje. Delegacije sovjetskega bloka so ostale gluhe na vilen poziv egipčanskega predstavnika vsem vladam, naj s svojimi dejanji in ne samo z besedami pokažejo, da so za mir.

Glavna skupščina je sprejela resolucijo, ki je namenjena prenehanju sovražnosti na Koreji, pač pa da se sprejme drugi ukrepi za mirno rešitev odprtih vprašanj v skladu z načeli Združenih narodov.

Seprav ni bilo nobene debate pred glasovanjem, je sovjetska skupina hotela obrazložiti svoj negativni glas in je poveljstvo vse to, kar je po vedala med debato v političnem odboru. Med vso denoto je namreč sovjetska delegacija je namenit sovjetske delegacije na Koreji in postaviti vso Korejo pod svoje vplivno področje. Delegacije sovjetskega bloka so ostale gluhe na vilen poziv egipčanskega predstavnika vsem vladam, naj s svojimi dejanji in ne samo z besedami pokažejo, da so za mir.

Glavna skupščina je sprejela resolucijo, ki je namenjena prenehanju sovražnosti na Koreji, pač pa da se sprejme drugi ukrepi za mirno rešitev odprtih vprašanj v skladu z načeli Združenih narodov.

učitev vprašanja mednarodne zaštite svetih krajev v Palestini ter duhovnih in verskih interesov v sveti deželi na podlagi prejšnjih sklepov glavne skupščine o internacionalni zaciji Jeruzalema. Resolucija daje nalogo štirim osebnostim, ki jih bo določil odbor za skrbništvo, naj proučijo pogoje za tako ureditev s prizadevanji vladam in oblastim. Vendar pa ni za to resolucijo glasovala potrebna dvotretjinska večina.

Glede postopka za določitev meja bivših italijanskih kolonij, ki niso bile je določene, je posebni politični odbor v pripravi. V Mac Arthurjevem glavnem planu, naj se ta vprašanja rešijo s pogajanjem med prizadevanji državam s pogajanjem.

Bolivijski delegat Anze Matienzo je bil danes imenovan za komisarija OZN za Eritrejo. Gospodarski in socialni svet

je imel večeraj svojo zadnjo sejo v okviru sedanjega zasedanja OZN. Sestal se bo ponovno v Santiagu v Čile 20. februarja 1951. Na tej seji je so glasno odobril resolucijo o naravi za gospodarsko obnovo in razvoj Koreje. Imenoval je tudi osem držav, ki bodo skupno z enim članom socialnega odbora sestavljali izvršni odbor Mednarodnega fonda za pomoč otrokom. Ti so: Italija, Švica, Urugvaj, Irak, Ceylon, Dominikanska republika, Siam in Indonezija.

V krogih sovjetske delegacije v OZN javljajo, da bo voditelj delegacije Višinski od potoval iz New Yorka 16. t. m. s francoskim pamičkom "Liberté".

Prekinili upokojitve ali odpuste aktivnih častnikov v vojski.

Dati na razpolago vojaška vezbalisa za vezbanje rezervnih letalskih zborov za tuje kot šest tednov v vsakem letu.

Povečati dnevni delovni urnik pri podjetjih, ki izdelujejo državna naročila.

Povečati število delavcev in mehanike, ki so zaposleni pri izvedbi državnih del.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Prekinili upokojitve ali odpuste aktivnih častnikov v vojski.

Dati na razpolago vojaška vezbalisa za vezbanje rezervnih letalskih zborov za tuje kot šest tednov v vsakem letu.

Povečati dnevni delovni urnik pri podjetjih, ki izdelujejo državna naročila.

Povečati število delavcev in mehanike, ki so zaposleni pri izvedbi državnih del.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Prekinili upokojitve ali odpuste aktivnih častnikov v vojski.

Dati na razpolago vojaška vezbalisa za vezbanje rezervnih letalskih zborov za tuje kot šest tednov v vsakem letu.

Povečati dnevni delovni urnik pri podjetjih, ki izdelujejo državna naročila.

Povečati število delavcev in mehanike, ki so zaposleni pri izvedbi državnih del.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Prekinili upokojitve ali odpuste aktivnih častnikov v vojski.

Dati na razpolago vojaška vezbalisa za vezbanje rezervnih letalskih zborov za tuje kot šest tednov v vsakem letu.

Povečati dnevni delovni urnik pri podjetjih, ki izdelujejo državna naročila.

Povečati število delavcev in mehanike, ki so zaposleni pri izvedbi državnih del.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Prekinili upokojitve ali odpuste aktivnih častnikov v vojski.

Dati na razpolago vojaška vezbalisa za vezbanje rezervnih letalskih zborov za tuje kot šest tednov v vsakem letu.

Povečati dnevni delovni urnik pri podjetjih, ki izdelujejo državna naročila.

Povečati število delavcev in mehanike, ki so zaposleni pri izvedbi državnih del.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapreli ali prevezi nadzorstvo nad postajami, če bi državne koristi zahtevale tak ukrep.

Podaljšati za delavce in mehanike obratnega ministrstva 40 urni delovni teden. Plačilo za nadure bi bilo pod drugokrat večje, kot običajna plača.

Povečati število častnikov glavnega stana vojske.

Ukiniti določila zvezne komisije za komunikacije o radijskih in televizijskih postajah in da zapre

DNEVNIK SLOVENCŮ V ITALIJI

Podružnica uredništva in uprave Primorskega dnevnika v Gorici - Ul. Silvio Pellico 1/II. nadst. - Telefon 11-32

Čudno postopanje policije v Prosnidu

Citatelj so verjetno že obveščeni o dogodkih v Prosnidu, kjer je prebivalstvo protestiralo zaradi nezamernega obsega uprave, ki ne ugoditi zahtevam, naj ne gradijo vodovodnega odseka toliko časa, dokler ne bodo celotnega vodovoda okrepili. Vmes je posegel tudi organ javne varnosti ter vsačena Cernetiča aretirali. Prebivalstvo je odšlo h kvestorju in posredoval, naj Cernetiča izpusti. Kvestor je priznal, da imajo prav in Cernetiča so izpustili.

Cez nekaj dni so prišli v vas orožniki in policija. Verjetno je njihov prihod izkvala intervencija DFS pri kvestorju. Prinesli so s seboj «Messaggero Veneto» in «Il Gazzettino», ki sta o dogodkih v Prosnidu popolnoma napačno poročala. Dejali so, zakaj so vesi sporočili slovenskim listom, ko pa sta vendar kar dva lista, ki bi imela edina pravico zastopati njihove interese.

Namen prihoda v vas je zelo prozoren. S tem so hoteli v ljudstvo vcepiti strah pred njihovim ravnanjem, kar vsi bi povzročilo, da bi odstopili od svojih zahtev. S takimi nameni oblasti ne bodo dosegle svojega.

Izšlo je izvestje državnih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Gorici

Izšlo je izvestje državnih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Gorici. Namana se na leta, pričenši s prvim slovenskim letom, po osvojitvi V. poročila je na uvodnem mestu kratka zgodovina slovenskih srednjih šol v Gorici, sledi statistika slovenskih srednjih šol po osvojitvi določila, ki ureja šolsko življenje, izpiti, izpitne takse in oprostitve, knjižnica, šolsko življenje in literarni plet. «Glasa ob prvi slovn. maturi v Gorici leta 1948». Publikacija je na prodaj v tajništvo klasične gimnazije v Ul. Croce 3. — Stane 150 lir.

Samo še jutri vpisovanje za smučarski tečaj

Slovensko planinarsko društvo v Gorici opozarja vse one, ki se nameravajo udeležiti smučarskega tečaja, ki bo od 27. t. m. do 3. januarja 1951 na Ukvarskih planinah, da je jutri 16. t. m. zadnji dan vpisovanja.

Prijave sprejema urar Darko Suligoi na Travniku. Ker bo SPD sprejelo le omejeno število tečajnikov, najbolj zainteresiranim priporočamo, da se še danes prijavijo. Prednost imajo člani SPD in njihovi sinovi ter mladina na splošno. Desetdnevna oskrba stane za člane 5000 in za nečlane 5500 lir. Vožnja na planino in nazaj pa bodo morali udeleženci še posebej poravnati.

Izgnan vročekrvni sejm

Včeraj je policija izpustila iz zapora 26-letnega Antona Maso za Castelmar. Kakor smo že poročali, se je Maso 8. t. m. na Trgu Battisti, predno je s svojim vrtikalom zapustil Gorico, spril s sejmajem Emilom Margonom in ga v pretepu ranil z nožem v desno lice. Maso je kvestura, potem ko ga je zaradi tega prijavila sodnim oblastem, odposlala z izgoznom listom v njegov rojstni kraj.

GORISKEMU ŽUPANU so včeraj destilacije Comar poslale z voščili za božične praznike v vso pol milijona lir za prošnjo, da jih obdaja za božič razdeli med najpotrebnejše. Župan se je tvrdilo zahvalil in ji želel najboljših uspehov pri nadaljnjem delu.

PREVEDELE PROF. DR. FRAN BRADAC ILLUSTRIRAL DR. ROBERT HLAVATY

«Vi mi začenjate ugajati, je dejal kurat in zopet sedel na mizo. «H kateremu regimentu spadate?» Začel je kolcati. «Pokorno javljam, gospod feldkurat, da spadam in ne spadam k 91. regimentu, da sploh ne vem, kako je pravzaprav z menoj!»

«Pa zakaj sedite?» je vprašal kurat, ne da bi prenehal kolcati.

Iz kapele so doneli zvoki harmonija, ki je zastopal orgle. Organizist, neki učitelj, ki je bil zaprt zaradi dezertacije, je javkal v najbolj žalostnih cerkvenih melodijah. S kolcanjem vojnega kurata so se ti zvoki zlivali v novo durško skalo. «Pokorno javljam, gospod feldkurat, da res ne vem, zakaj sedim in da se ne pritožujem, ker sedim. Ja imam samo smolo. Zmerom mislim vse dobro, na konec pa se mi to vselej prevrže v najslabše kakor temule mučeniku na sliki.»

Vojni kurat se je ozrl na sliko, se nasmehnil in rekel: «Vi ste mi zares všeč, vprašati moram glede vas gospoda avditorja in dalje se z vami ne bom zabaval. Da bi že imel

Zakaj tako izpraševanje?

V Stančrežu preuiva žena, ki ima vso družino, in sicer dve hčerki, sina in moža v Jugoslaviji. Pred dnevi jo je obiskal sin, iz Jugoslavije je prinesel z rednim poštnim listom. Po sinovem odhodu so se pri njej zgledali orožniki in jo pričeli izpraševati, preko katerega bloka je sin prišel v Italijo, koliko dni se je doma mudil itd.

Ce so že bili toliko zadovedni, zakaj se niso radi zgledali na bloku pri Gorici, saj jih ni toliko, da bi jih ne mogli v naš krajšem času obiti. Tam bi lahko vprašali po njenem sinu in bi lahko izvedeli tudi številko potnega lista ter za dan, kdaj je bil izdan.

«Se celo pa so bile neumestne njihove besede, češ naj gre tudi sin v Jugoslavijo, ker ima lik vso družino tem. Organi javne varnosti nimajo prav nobene pravice, da podijo iz države ljudi, ki so tukaj pristojni in anajo poleg vsega italijanske državljanstvo. Paštem je pošiljal ljudi, ki mu niso bili zadržani, v izgnanstvo v druge države. Danes pa smo že precej daleč od tistih časov in zmagazaveznikov nad njim bi morala končno pokopati staro prakso.

V KRMINU bodo prav tako popravili občinske, ceste in ka-

Načrt dela v delovnih centrih

Osrednja komisija pri Uradu za delo je sporočila vesti, da bodo pričeli z deli v delovnih centrih in s pogodovanjem. Kot je znano, je v naši pokrajini 15 takih centrov; 12 je delovnih (kjer se bodo delavci usposabljali; tudi za druge poklice), v treh pa bodo pogodovali. Pri poslednjih treh bo zaposlenih 930 udeencev.

Pogodovanje bo v Gorici in ostalih krajih v pokrajini tako razdeljeno: pogodili nove bregove Soče pri Gorici in Turjaku, v Gračeju pa Ročlu.

Delovni centri bodo sledeči:

V GORICI bodo očistili potok Koren, uredili ceste na Ročah in v Stančrežu ter one pri Sovodnjah, v Trzinu bodo uredili občinske ceste, pripravili prostor za zgraditev novega pokopališča in osnovne šole v Rimski ulici in zgradili nove ceste v zgornjem delu mesta.

V GRAČEJU bodo popravili občinske ceste in prekrili z zemljo nerodoviti predel.

V KRMINU bodo prav tako popravili občinske, ceste in ka-

Nocoj seja

občinskega upravnega odbora

Nocoj ob 18 se bo v beli dvorani goriskega županstva sestajal občinski upravni odbor k svoji redni tedenski seji, kateri bo predsedoval župan dr. Bernardis.

Prva točka dnevnega reda te seje predvideva poročilo župana, nadalje bodo sejali o okrepitvi prometne tri nove ceste, ki jih določa krajevni regulacijski načrt.

Ostala dela bodo tudi v Zagradu, Marjanu in Dobrodoju.

Pričetek del v delovnih centrih bo v drugi polovici decembra.

Seja pokrajinske deputacije

Pretekli tork se je zopet sestala k svoji redni tedenski seji pokrajinska deputacija. Seji, na kateri so odposlanci proučili številna vprašanja red-

ne uprave, je predsedoval predsednik odv. Culot.

Med najvažnejša vprašanja, o katerih so na tej seji razpravljali, spada postopek, po katerem naj bi pokrajinska uprava za leto 1950 povisala državni prispevek, ker je dosejani nezadosten. Nato so odobrili nek denarno vso to za popravilo zavoda za gluhozorne in poslopja, ki sta last pokrajine v Ul. D. d'Aosta 55, dalje vso to za popravilo orožniške postaje v Trzinu. Pred zaključkom je odposlanstvo odobrilo še vso 1 milijona 826 tisoč lir za razne dobave zavodom, ki spadajo pod pokrajinsko upravo.

KINO

VITTORIA, 17: «Dvanajst jih je, ki ga klebe očak», J. Crain in K. Webe.

VERDI, 17: «Beli tigri», C. Tapley.

CENTRALE, 17: «Branik na Severu», A. Nazzari.

MODERNO, 17: «Ciganska ljubica», M. Dietrich.

EDEN, 17: «Prikazen smrti», M. Berti.

Tovarna igel v Kobaridu bo edina te vrste v Jugoslaviji. Proizvajala bo vse vrste igel za ročno šivanje in za vse vrste raznih šivalnih strojev. Njena proizvodnja bo tako velika, da bo popolnoma zadostala za vse potrebe po iglah. Ob dobro organiziran proizvodnji in polnem izkoriščanju strojev bodo igle lahko celo izvažali. Zaradi mehanizirane sistema proizvodnje bo potrebno zelo majhno število delavcev. Tovarna bo proizvajala tudi razne vrste bučic, zapornik itd. Prav tako se bo dalo te stroje izkoristiti za izdelavo jedilnega pribora, Po-

zneje pa bodo tam lahko izdelovali tudi okovje za pohištvo in še vrsto drugih kovinskih izdelkov.

Pregled zaklanih prašicev

Goriško županišvo sporoča vsem kmetovalcem, ki nameravajo klati prašice na domu, da bodo morali vsaj 24 ur pred klanjem zaprositi za dovoljenje občinskega živnozdravnika v Ul. D. d'Aosta 107. Zaklane prašice bo živnozdravnik pregledal na domu posameznikov, ki pa bodo smeli klati samo v dneih, določenih za živnozdravniški pregled in sicer:

V mestu bo živnozdravnik pregledoval zaklane prašice vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto od 11 do 14; v Pevni — tudi za Oslavje in St. Maver — vsak torek in petek od 10 do 12; v Stančrežu vsak torek in petek od 12 do 14; v Ločniku in Podgori vsak ponedeljek in četrtek od 10 do 12.

Za domačije, ki so izven omenjenih vasi in so težen ostopenje, je živnozdravnik odredil, da bodo lahko prinesli k pregledu samo nekaj drobčev in to v kraj in ob času, ki ga bo določil živnozdravnik.

Socialno zavarovanje in sindikati

Poleg delovno-pravnih predpisov je potrebna tudi delovna disciplina

V torek dne 12. decembra t. l. je imela sindikalna podružnica mestnega gradbenega podjetja v Kopru množični sestanek, na katerega so povabili tudi zastopnike Zavoda za socialno zavarovanje, da delavstvu pojasni nekatera vprašanja iz socialnega zavarovanja. Tega sestanka sta se udeležila upravnik in načelnik bolniškega oddelka Zavoda za socialno zavarovanje.

Pred razgovorom o socialnem zavarovanju je bilo obravnavano vprašanje bližnjega kongresa Enotnih razrednih sindikatov v Trstu, kjer so bili zbrani tovariši, ki bodo zastopali delavce te podružnice na omenjenem kongresu.

Po diskusiji, ki se je glede gornjega vprašanja razvila, je podal upravnik Zavoda za socialno zavarovanje referat o razvoju socialnega zavarovanja pri nas in v državah kar vzhodnega kot zapadnega bloka. Iz tega referata posnemamo naslednje značilne misli:

Socialno zavarovanje v jugoslovanski coni STO je naprednejše od onega v coni A, a se ni doseglo tiste popolnosti, kakršna obstaja v FLRJ. Hranarine znašajo na primer 2-3 zavarovančega zasluga, medtem ko je hranarina v FLRJ ena-

ISTRSKI DNEVNIK

Podružnica uredništva Primorskega dnevnika v Kopru - Ul. Cesare Battisti 2 - Telefon 70

SEJA IZVRŠILNEGA ODBORA OLO V KOPRU

V Koštaboni bo odprt otroški vrtec

Nov način podeljevanja štipendij - Zavarovanje knjižnice v Segetu - Imenovanje članov razsodišč

Izvršilni odbor Istrskega okrožnega LO je imel dne 13. decembra sejo, na kateri je sprejel sklep, da bo odprt otroški vrtec v Koštaboni, čimprej pa bo začel delovati tečaj, za otroške vrtarice v Portoroku. Nadalje so sklenili, da se spremeni dosednji način podeljevanja štipendij-ustanov za dijake srednjih in visokih šol v Jugoslaviji in dijake visokih šol v Italiji in v Trstu. Določili so tudi povišanje honorarjev nadurnega dela učiteljev in profesorjev in sicer na 80, 100 odnosno 120 din. Osnovni bodo tudi vsi za solstvo v koprskem in bujskem okraju ter okrožni svet za solstvo.

Važen sklep okrožnega izvršilnega odbora je tudi ta, da bo ljudska oblast podvzela mere za zavarovanje knjižnice v Segetu, če ne drugače s prenosom v zbirni center v Portoroku. Nadzorovali in pregledali bodo tudi knjižnico v Kopru in Piranu. V kratkem pa bo izdana odločba s katero bodo spadale vse knjižnice pod upravo in nadzorstvo poverjenstva za prosveto pri Istrskem okrožnem LO.

Urejeno bo tudi vprašanje obstoja Dijaške Matice v smislu predloga, ki ga bo sestavil poverjenik za prosveto in sprejete bodo odločbe o delavskih knjižnicah, ter odredba o ustanovitvi in prekinitvi delovnih pogodb.

V kratkem bo imenovanih 11 študiral. Ne bomo tu govorili o naših mestih, kjer je delo za predstave zelo ojašano. Če vzamemo samo

Imamo lutkovni oder, ki bi prav tako prišel v poštev. Ne smemo pozabiti na naše akrobate, ki bi lahko izpopolnili pestrost sporedov. Prav tako bi bilo izvedljivo pripovedovanje pravljic z nastopanjem kostumiranih oseb. Tem bi se lahko pridružili še razni humoristi, ki bi stresali tale in uganjale burke. Vse to naj bi dopolnjevala godbe, ki bi poživljale vse take prizore. Se polno je možnosti, ki jim lahko izkoristimo tisti, ki jim je poverjena naloga organiziranja novejetele jekle. Tako bi lahko napravili uganjarski kotiček, ki naj bi nikjer ne izstopal. Organizatorjem je na razpolago polno tekstov uganjk kot: Zupancina, Albrehtove, Stritarja in še druge zbirke uganjk.

Organizatorski št in razumevanje otroških duš, bo vsem tistim, ki pripravljajo noveletne jekle, obiskali njihove naloge. Prav gotovo bodo storili vse, da bodo vsi otroci vseh treh narodnosti v našem okrožju na dan njihovega praznika vriskali od veselja, ko bodo ugotovili kako se danes skrbi zanje.

Na zemlji, in če bi se vi mogli rešiti pred prvimi, pred temle se ne boste. Abtreteni»

Kurat je odšel v zakristijo, se preoblekel, si dal nalliti v kanglečko močnega vina, ga izpil ter s pomočjo rdečelasega ministranta sedel na svojega konja, ki je bil privezan na dvorščak; potem pa se je spomnil na Svejka, zlezal zopet s konja in šel v pisarno k avditorju Bernisu.

Preiskovalni avditor Bernis je bil družaben mož, prijeten plesalec in razuzdanec, ki se je tukaj dražben dolgočas in pisal nemške pesmi v spominske knjige. Bil je najvažnejši sestavni del celega aparata vojaškega sodišča, ker je imel tako veličanske kupe zaostankov in zmešanih aktov, da je zbujal respekt vsega vojaškega sodišča na Hradčanih. Izgubljal je obtožilni material in si je moral izmišljati novega. Zamenjaval je imena, izgubljal niti k obtožbi in sukal nove, kakor mu je prišlo na misel. Sodil je dezertarje zaradi tatvine in tatove zaradi dezertacije. Izmišljal si je žalitve Velikanstva in prisodil izmišljene inkriminacije izjave vselej nekemu, čigar obtožba ali ovadba se je zgubila v zmedu uradnih spisov.

«Servus», je rekel vojni kurat in mu podajal roko, «kako se ti godi?»

«Ni kaj dobro», je odgovoril preiskovalni avditor Bernis. «Premetali so mi material in napravili tako zmedo, da se ne nudi ne more v tem spoznati. Včeraj sem poslal navzgor z obdelan material o nekem lopovu zaradi upora, pa so mi to vrnil, češ da v tem primeru ne gre za upor, temveč za tatvino konserve. Pa še drugo številko sem dal na spis, toda kako so na to prišli, bog ve.»

Avditor je pljunil.

«Ali hodis se kvartat?» je vprašal vojni kurat.

«S kartami sem vse zapravil; zadnjič sva igrala s tistim plesničim polkovnikom makao, pa sem vse izgubil. Toda vem za neko žabo. Kaj pa ti počneš, sveti oče?»

«Potrebujem burša», je odgovoril vojni kurat, «nazadnje sem imel nekega starega knjigovodjo brez akademске izbrazbe, ampak oša prve vrste. Kar naprej je javkal in molil, da bi ga bog varoval; zato sem ga poslal z maršbataljonom na fronto. Pravilo, da so ta bataljon docela razsekali. Potem so mi poslali nekoga, ki ni nič drugega delal, kakor sedel v gostilni ter pil na moj račun. Drugače je bil se znosen človek, toda potile so se mu noge. Pa sem ga tudi poslal z maršbataljonom. Danes sem pri pridigli našel nekega navhanca, ki se mi je za spas razjokal. Taknega človeka bi potreboval. Pise se Svejka in sedi na šestnajstici. Rad bi vedel, zakaj so ga zaprli in ali bi se dal dobiti od tod.»

Avditor je iskal po predalih spise, tičeče se Svejka, pa kakor vedno ni mogel nič najti.

«To bo imel stotnik Linhart», je dejal po dolgem iskanju. «Vrag vedi, kam se pri meni vsi spisi izgubljajo. Brzkone sem jih poslal Linhartu. Takoj bom telefoniral — — Halo, tu nadporočnik avditor Bernis, gospod stotnik. Prosim, ali nimate tam spisov, ki se tičejo nekega Svejka... Da mora biti Svejka pri meni! To se čudim... Da sem to od vas prevzemal? Res se čudim... Sedi na šestnajstici... Vem, gospod stotnik, da imam šestnajstjico jaz, Ampak misli, da se spisi o Svejku neke pri vas valjajo... Da si prepovedujete, da bi tako z vami govoril? Da se pri vas nič ne valja?... Halo, halo...»

(Nadaljevanje sledi)

IZ SVOBODNE GORIŠKE

V januarju 1951 bo začela v Kobaridu obratovati tovarna igel

V eni izmed vojašnic, ki so jih italijanski imperijalisti zgradili za koncentracijo vojašva, da v ugodnem trenutku napadejo Jugoslavijo, kakor so to tudi storili leta 1941, se danes razlega pesem klavirja, zidarske žlice in žage. Te prostore sedaj urejajo. Do 26. decembra bodo adaptacijska dela končana, potem bodo montirali stroje. Od potrebnih grobov jih je polovica že na mestu, ostale pa bodo dobavili še ta mesec iz Italije. Ze v začetku januarja bo na mestu nekdanje kasarne stala tovarna igel, ki bo že začela s proizvodnjo.

Tovarna igel v Kobaridu bo edina te vrste v Jugoslaviji. Proizvajala bo vse vrste igel za ročno šivanje in za vse vrste raznih šivalnih strojev. Njena proizvodnja bo tako velika, da bo popolnoma zadostala za vse potrebe po iglah. Ob dobro organiziran proizvodnji in polnem izkoriščanju strojev bodo igle lahko celo izvažali. Zaradi mehanizirane sistema proizvodnje bo potrebno zelo majhno število delavcev. Tovarna bo proizvajala tudi razne vrste bučic, zapornik itd. Prav tako se bo dalo te stroje izkoristiti za izdelavo jedilnega pribora, Po-

zneje pa bodo tam lahko izdelovali tudi okovje za pohištvo in še vrsto drugih kovinskih izdelkov.

Pregled zaklanih prašicev

Goriško županišvo sporoča vsem kmetovalcem, ki nameravajo klati prašice na domu, da bodo morali vsaj 24 ur pred klanjem zaprositi za dovoljenje občinskega živnozdravnika v Ul. D. d'Aosta 107. Zaklane prašice bo živnozdravnik pregledal na domu posameznikov, ki pa bodo smeli klati samo v dneih, določenih za živnozdravniški pregled in sicer:

V mestu bo živnozdravnik pregledoval zaklane prašice vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto od 11 do 14; v Pevni — tudi za Oslavje in St. Maver — vsak torek in petek od 10 do 12; v Stančrežu vsak torek in petek od 12 do 14; v Ločniku in Podgori vsak ponedeljek in četrtek od 10 do 12.

Za domačije, ki so izven omenjenih vasi in so težen ostopenje, je živnozdravnik odredil, da bodo lahko prinesli k pregledu samo nekaj drobčev in to v kraj in ob času, ki ga bo določil živnozdravnik.

Le nekdo iz družbe se je vsemu temu pomembno smejljal, kar je postalo sumljivo, da ta mož ve nekaj več kot vsi ostali. Silili smo vanj in povedal nam je sledeče:

Res je, da je bila ta bolnišnica last italijanskega Rdečega križa, ki jo je kupil od neke dobrodelne ustanove v Trstu. Zde nekaj let pred vojno in to pod pogojem, da bo moral vedno sprejemati v bolnišnico določeno število bolnikov iz Trsta. Po mirovni pogodbi pa postane ta bolnišnica last Rdečega križa. STO. Zanj se namerakrat podeljuje Deleacija italijanskega Rdečega križa, kar ni nič drugega kot italijanski Rdeči križ, ki pa — je po mirovni pogodbi izgubil vse pravice do bolnišnice.

Edini pravni naslednik je po mirovni pogodbi z Italijo Rdeči križ STO, ki bo bolnišnico prevzel in se bo tudi držal pogodbe o preimenovanju tržaških bolnikov na zdravljenje. Sedaj se bolnišnica popravlja in preureja in ko bo urejena, bo začela vršiti svojo funkcijo.

Cisto umljivo je da reakcionarij v svojem besu proti ljudski oblasti zahtevajo bolnišnico zase. Čudilo bi nas, ko bi oni drugače postopali. Toda v mirovni pogodbi je jasno razvidno komu bolnišnica pripada, kajti vse italijanske državne in javne ustanove odnosno njih premoženje na ozemlju STO postane državna last STO in od 15. sept. 1947, ko je stopila mirovna pogodba v veljavo, je toda bolnišnica last Rdečega križa STO.

Vsi smo bili s tem zadovoljni, le ona žena, ki je začela pogovor o tem, je namrdnila nos in se oddaljila od naše skupine. Bilo je jasno, da je bila ona od tistih provokatorjev, ki širijo med nevedno ljudstvo, da parče CLN, toda to pot ji je sploštel.

Ker me je zadeva zanimala sem se ob povratku v Koper pozanimal o tej zadevi in sem na pristojnem mestu zvedel, da odgovarja resnici.

Toliko na znanje bralcem, da ne bodo nasedali lažnim agitatorjem.

IZGUBLJENA OSEBNA IZKAZNICA

Tov. Annamarija Babič iz Zuberne št. 59 je pred dnevi izgubila osebno izkaznico. S tem jo razglasa za neveljavno.

Manšar

Večerni tečaj za nepismene

4 tovarši, ki so začutili, da jim je znanje danes nič manj potrebno kot kruh, se zelo redno udeležujejo dvakrat tedensko tečaja za nepismene. Od teh 4 tovaršev je posebno priiden RUDOLF BONIN, ki pride vedno prvi. Ne zastojajo niti ostali trije, IVAN FURLANIC, BONI EMIL in RUDOLF. Ker je učiteljica zelo obložena z drugim delom, ji pri tem učenju pomaga tovariš ROMAN GONJAC.

Dobro napreduje tudi drugi tečaj za splošno izobrazbo, katerega obiskuje 15 mladincev. Prav tako je mladina zelo delovna tudi na kulturnem področju. Sedaj se učijo igre: «Jazne», kam odhajajo. Ko se bodo igre naučili, bodo najprej nastopili doma, nato pa šli tudi na gostovanje v Šmarje, Korte in druge vasi.

Radovedni smo, kako dela mladina po drugih vaseh?

Zdravniške ordinacije v otroških posvetovalnicah in krajevnih ambulantah

Poverjenstvo za socialno skrbstvo opozarja starše v koprskem okraju, naj se poslužujejo spodaj imenovanih otroških posvetovalnic, kjer so vsi otroci do 12. leta lahko delni brezplačnega zdravniškega pregleda. Ljudska oblast želi, naj bi ne bilo otroka pri nas, ki ga ne bi zdravnik točno preiskal, ugotovil morebitno kal bolzni, ga imel v evidenci in tudi zdravil.

Prav tako opozarjamo na spodaj navedene krajevne ambulate, ki se jih lahko poslužujejo vsi zavarovanci, njihovi svojci in ubogi.

Otroške posvetovalnice poslujejo:

KOPER: Vsak četrtek od 15 do 17 v ambulanti bolnišnice.

PIRAN: Vsak torek in vsak petek od 10 do 11 v bivši ambulanti dr. Cuzme.

IZOLA: Vsak četrtek od 11 do 12 v domu za onemogle.

SECIOLE: Vsak ponedeljek od 11 do 12 v bivši gostilni Bartole.

MAREZIGE: Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu od 14 do 15 v osnovni šoli.

DEKANI: Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu od 15 do 16 na sedežu KLO.

SV. PETER: Vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu od 14 do 15 v osnovni šoli.

SMARJE: Vsak prvi in tretji ponedeljek v mesecu od 15 do 16 v zadržnem domu.

Ordinacije v krajevnih ambulantah:

DEKANI: Vsak torek od 15 do 16 ure.

OSPI: Vsako prvo in tretjo sredo v mesecu od 15 do 16 ure.

MAREZIGE: Vsak četrtek od 15 do 16 ure.

SMARJE: Vsak petek od 15 do 16 ure.

Lesno pristanišče pod Skednjem, kakršno je danes.

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

MEDNARODNI LESNI TRG

Zaradi zanimive vsebine in posebnosti glede na pomembno vlogo, ki jo ima Trst kot vodilno lesno tržišče Sredozemlja, objavljamo naslednji članek, ki je izšel v zadnji številki strokovne revije "LES", ki izhaja v Ljubljani.

V zadnjih mesecih je bila središče pozornosti evropskega in tudi svetovnega lesnega trga pogodba, ki jo je sklenila britanska delegacija v Moskvi s sovjetskimi Ekspertomom za dobavo 153.000 standardov v letošnjem letu. Največjo pozornost posvečajo temu dogovoru svetovni strokovnjaki — švedski in finski — izvozniki.

Ne more biti dvoma o tem, da je do tega zaključka prišlo v znanstveni meri zaradi brezspesnih pogajanj Velike Britanije s skandinavskimi, prvenstveno švedskimi izvozniki. Niso se mogli sporazumeti glede pravišne cene. Tako je prišlo do tega, da je švedski razprodal do konca maja pretežno del svojega letošnjega izvoznega preseška, z Veliko Britanijo pa je zaključila le približno 30.000 standardov.

V naslednjih vrsticah objavljamo nadrobnejši o tej britansko-sovjetski pogodbi.

Od celotne zaključene količine bo vrzveno približno 25.000 standardov v Karskem morju, kakih 105.000 standardov v pristaniščih Pečova, Mesane, Arhangelsk, Onega, Sovoka, Kem, Kovda in Keret na Severnem Lednem morju, okoli 5000 standardov v Leningradu in končno 18.000 standardov v pristaniščih v Vzhodni Nemčiji.

Po informacijah je prodano prvih 25.000 standardov po ceni 47,10 šterl. za normalne plohe in 40,5 šterl. za plohe smrekove deske 75 šterl. in 54 šterl. za IV. razred, ki ustreza švedskemu V., vse britanske pristanišče. Za nadaljnjih 110.000 standardov, ki bodo vrzenci v Severnem Lednem morju in v Bellem morju ter v Leningradu veljajo cene 47,10 šterl. za normalne plohe in 40,5 šterl. za plohe smrekove deske 75 šterl. in 54 šterl. za IV. razred, vse smreke; dalje 45,10 šterl. za 7. plohe in 47,10 šterl. za 7. plohe, oboje jelka. Ostalih 18.000 standardov za vrzence v vzhodnonemških pristaniščih je prodano po povprečni ceni za vse dimenzije 44 šterl. za normalne smrekove plohe in 40,5 šterl. za plohe smrekove deske 75 šterl. za borov les IV. razreda, 42 šterl. za normalni jelov les in 38,15 šterl. za jelov les IV. razreda. Vse cene so neto brez skonta.

Ako hočemo primerjati te cene s tržnimi cenami švedskega in finskega lesa, jih moramo preračunati v cifre britanske pristanišče.

Na podlagi veljavnih in verjetnih postavk za prevoz lesa iz pristanišč Arktičnega in Blega morja, kjer bo naloženo kakih 105.000 standardov od celotne zaključene količine, prihajajo do zaključka, da bo stal prevoz po standardu povprečno 9 šterl. Ker pa znaša prevoz Lower Gulf, Švedska, do Londona sedaj približno 5,10 šterl. do 6 šterl., tedaj ustrezajo te ruske cene najmanj naslednjim cenam švedskega lesa: Lower Gulf: 50,10 šterl. za 7. plohe in 46 šterl. za 7. peti razred smrekovega lesa in 43,10 šterl. za 7. normalne plohe jelovskega lesa. Za 25.000 standardov iz Karskega morja bodo morali plačati Britanci znatno več kot za švedski les. Imajo pa ta ruski les zaradi njegove kakovosti za posebne vrste.

Povprečne cene, ki jih bo plačala Anglija za les iz Vzhodne Nemčije, so v glavnem iste kot za finski les IV. kakovosti, dajle je vzhodnonemški les v vsakem pogledu slabsi od južnonemškega.

Pravilo, da je s sovjetskimi zaključkom doseglja količina žaganega lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

vija gradbena dejavnost v ogromnem obsegu. Priobčujemo o "The Timber Trades Journal" iz govora direktorja "Timber Development Association" nekaj zanimivih podatkov v zvezi s problemom preskrbe Anglije z lesom.

Velika Britanija je pred vojno krila 80% svoje potrebe po mehkelem lesu iz Kanade, SZ, Švedske in Finske. V l. 1949 je prejela od Švedske in Finske isto toliko lesa kot pred vojno, iz SZ dve tretjini od količine kot l. 1939 in iz Kanade komaj polovico. Dasi je zrasla proizvodnja teh štirih držav v l. 1949 isto toliko kot pred vojno, vendar Britanija ni prišla do svojega predvojnega deleža.

Razlogi pomanjkanja so v valutnih težavah in slabi razdelitvi.

Po vojni so splošno mislili, da so gozdovi silno opustošeni, v resnici pa je bila škoda mnogo manjša, seveda z nekaterimi izjemami. Na primer v Grčiji je bila uničena ena četrtina gozdov. Nemci so izvozili iz okupiranih dežel med vojno kakih 25 milijonov standardov lesa. Med vojno sta bili posekane v Veliki Britaniji dve tretjini gozdov, ker je tedaj krila domača proizvodnja polovico njenih potreb, medtem ko je krila pred vojno le 3% svoje potrebe. Od celokupne zemeljske površine Anglije je gozdom dodeljena ena četrtina, od tega obsega na produktivne gozdove dve tretjini, in od te količine je primerna za industrijo samo ena tretjina lesa. Ogromna nedoizkoriščena gozdna področja so še v SZ in v Latinski Ameriki, kjer je 40% površine pokrite z gozdovi. Sovjetske gozdovi predstavljajo največje rezerve v mehkelem lesu. Za izkoriščanje je potrebna delovna sila strokovno osebe in oprema.

Gozdne rezerve v Latinski Ameriki obstoje večinoma iz vrst listavcev najrazličnejših vrst. Povečanje proizvodnje ovirajo v glavnem pomanjkanje kapitala in delovne sile, rezadostna prevozna sredstva, stroji in podobno.

Med vojno je izvažala Kanada v Egipt znatne količine tega lesa, po vojni so jo pa na tem trgu spodrinili stari dobavitelji Švedske, Finske in države južnih gozdnih Evrope (Jugoslavija, Romunija in Avstrija). Prevoz iz Kanade znaša 40%, iz Skandinavije 25%, iz jugovzhodne Evrope pa 11% od cifre. Razen tega dobavljajo navedeni izvozniki les po egiptovskih specifikacijah, medtem ko Kanada tega ne dela.

Izvoz žaganega lesa iz Avstrije se od začetka leta 1950 povečuje; 50% lesa gre v Italijo, in sicer so znašale dobave v to državo v maju 112 tisoč kubnih metrov, v juniju 165.000 m³ in v juliju okoli 200.000 m³. Kljub temu vlada v avstrijskih izvoznikih krogih zaskrbljenost glede nadaljnjih

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

trgovinskih razmer. Avstrijski izvozniki so zaskrbljeni zaradi pomanjkanja lesa, ki ga je Anglija letos kupila, 675.000 standardov, in sicer: 155.000 standardov iz Kanade in ZDA, 30.000 standardov iz Švedske, 110.000 standardov iz Finske, 130.000 standardov iz Jugoslavije, 60.000 standardov iz Francije, 40.000 standardov iz Brazilije in ostanev iz SZ. Glede nadaljnjih dobaviteljev je važna Poljska, ki bo dobavila po trgovinskem sporazumu letos 75.000 standardov, dalje še Češkoslovaška, Avstrija in Romunija, od katerih pa lahko pričakuje Anglija le majhne količine. Karada je menda že prodala ves svoj izvoznikiški v ZDA, kjer se raz-

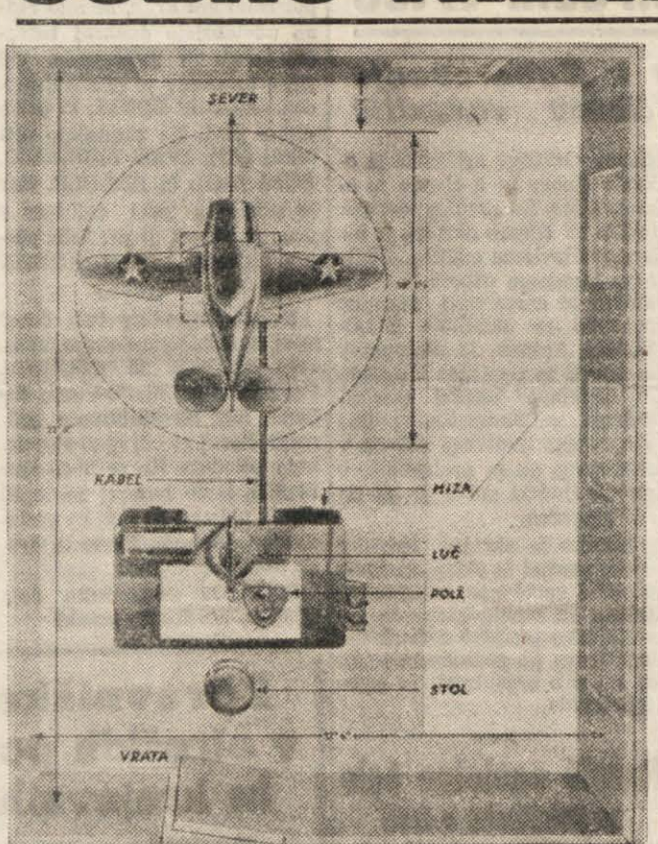
dobav Italiji. Razen teh dobav je Avstrija izvozila v III. tromesečju še približno 35% do 40% lesa preko Trsta. Druge evropske države dobe iz avstrijskega izvoza prav malo.

ZDA bodo gradile nove hitre ladje namesto "Liberty"

Kakor znano, je ostalo ZDA po koncu vojne lepo število ladij, ki so bile grajene za vojne prevoze. Med njimi največ "Liberty" ladij po okrog 7000 ton s

hitrostjo 8-10 milj na uro, ki jih zasebniki niso radi odkupovali. Trenutno jih je v razpisi še okrog 1500 "Viktory"-ladij, z večjo hitrostjo 14-16 milj jih je, nasprotno, ostalo komaj 45 v razpisi. Državna pomorska komisija, ki vodi plovbo ZDA, je sedaj razpisala natečaj za načrt nove tovrstne ladje, s tonazlo 12.500 ton, ki naj bi dosegla hitrost 20 milj na uro, tako da bi lahko vozila hitreje kot podmornice. Takšen tip ladje naj bi nato služil za serijsko gradnjo ladij, ki bi prišla v najkrajšem času.

SOBNO TRENAŽNO LETALO

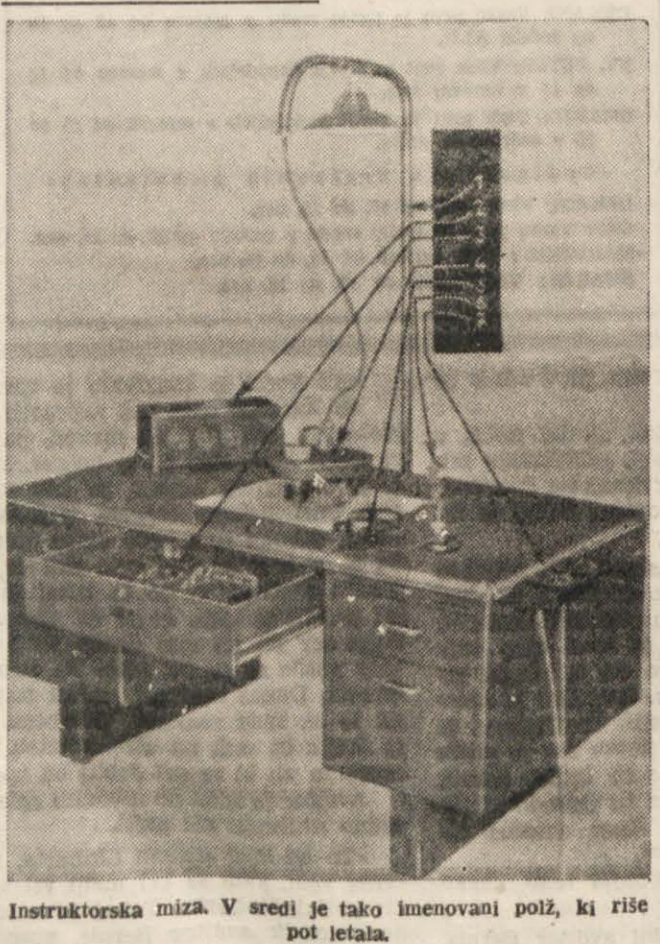
Položaj linktrenerja v sobi. Miza mora biti postavljena natančno na južno stran letala. Soba mora biti najmanj 3 m visoka, širina vrat pa 93 cm. Mere so izražene v stopenih in palcih (foot = 12, 0,305 m; inch = 2,54 cm).

Jugoslovansko civilno letalstvo je pričelo že pred dvema letoma uporabljati moderno strokovno vzgojno sredstvo, tako imenovani linktrener ali sobno trenajžno letalo, brez katerega si danes ne moremo zamisliti dobrega pilotskega šolanja.

Linktrener je naprava na električnem pogonu, za katero se uporablja majhen 3/4 HP elek-

tromotor, ki daje potreben vakuum za letenje letala in za instrumente. Ako vzporedimo troške letenja z letalom in pogon linktrenerja, vidimo, da je med njima velika razlika. Ker je glavna naloga naprave, da čim natančneje posnema letenje, je linktrener tudi po zunanosti izdelan v obliki majhnega enosedežnega domotornega letala, ki je znotraj opremljeno s pilotskim sedelom, instrumenti za letenje, motorjskim instrumenti, ročkami za plin, vrtljivimi krmilnicami in pravem letalu. Modeli modernjšega tipa nimajo krmil, da zavzamajo čim manj prostora. Pilotska kabina se lahko popolnoma zapre, tako da more pilot leteti kakor v oblakih, a zavezo ima radijske slušalke in mikrofona, da lahko sporoča svoje pripombe ali zahteva potrebne podatke pri kontrolni letenju. Vaje na linktrenerju bi ne bile uspešne, če se ne bi vsak premik letala natančno registriral na posebnih instruktorskih mizah.

Trenažno letalo ima obliko majhnega sobnega modela, velikega 3 m čez lori in malo manj po dolžini. Postavljeno je na 1 m visokem podnožju, kjer se lahko vrti in nagiba na vse strani. Model — kakor letalo v zraku — ne stoji sam od sebe v ravnostni, temveč se mora voditi s krmilom — aplinom. Vsak gib krmila in ročice za plin prenese mehanizem na zračne motorčke, ki držijo pot letalo v postavljenem položaju, a prav tako je v zvezi s hitrostjo letala in njegovo spremembo višine. Hitrost letala je seveda samo navidezna. Pokazana je na instrumentih. Za smer se uporablja navaden magnetni kompas, ki je občutljiv za vsak nagib letala, tako da mora pilot pazljivo držati letalo v točnem položaju.

Instruktorska miza. V sredi je tako imenovani polž, ki riše pot letala.

strokovno vzgojno sredstvo bodočih pilotov

ju, če želi s kompasom razbrati pravo smer. Model je postavljen na sklop v zelo lahkim položaju — kakor na noževih koncih —, tako da mora biti pilotiranje zelo nežno, kar je prav tako namen naprave. Začetniku je težko pravilno razdeliti pozornost na več instrumentov hkrati. Zato ima mladi pilot tu varno prikljčko, da z majhnimi stroški dela dolgotrajne vaje, ki v zraku ne bi bile mogoče.

Posnemanje letenja je doseženo v precejšnji meri. Občutek na krmilu seveda ni enak letalu, niti niso lastnosti letenja modela enake letalu v zraku. Linktrener je bolj občutljiv in bolj nemiren od pravega letala, kar dobro služi za vajo o natančnosti, stalnosti in sistemu vsakega manevra.

Naprava ima tudi poseben sistem za težje pogoje letenja. S tem se model avtomatsko in v enotnem postavlja pod vpliv sunkov, ki ga mečejo sen in tja, gor in dol, kakor da je letalo v viharju. Letenje v takih pogojih je seveda težavnejše, zato je ta vaja tembolj koristna. Druga posebnost naprave je letenje z enim motorjem. Če se en motor ustavi, začne model takoj bežati vstran in manjšati višino, dokler nismo dodali plina drugemu motorju, zmanjšali hitrost, postavili vijak pokvarjenega motorja.

V večjih pilotskih šolah, ki uporabljajo več linktrenerjev, imajo poleg instruktorskega še enozadornika letenja, ki vodi vaje v različnih conah čakanja in pristajanja.

nega motorja v položaj na nož (najmanjši zračni upor) in s trmom uničiti bežanje modela iz smeri. Tudi ta vaja je zelo koristna in bi jo bilo s pravim letalom nerodno izvajati.

Instruktorska miza je drugi del naprave, brez katere ne bi mogli zasledovati poleta. Miza ima zbrane radijske postaje, ki jih vključuje instruktor, a najvažnejši del je tako imenovani polž, ki na majhnih koleških tečeh počasi po mizi in rise pot, po kateri se model navidežno pomika. Polž je v električni zvezi z modelom, tako da spremila vsak njegov gib.

Instruktorska miza ima razen tega še varno napravo — veter. Instruktor lahko postavi vplivno na model z različnih smeri in različne jakosti. Postavljeno

načrti vojaški položaj v ZDA general Marshall, tolažitvo v mnogih krogih na Zahodu kot trdno odločitev predsednika Trumana, da ne bo dovolil pahniti Amerike v nobeno pustolovščino, ki bi koristila Čangkaškemu na Formozu.

Kljub temu, da niti Združenim državam Amerike niti Sovjetski zvezi ne kaže začeti tretje svetovne vojne in čeprav to nasprotuje željam svetovnega demokratičnega mnjenja, ne kaže glavni in neposredno zainteresirani državi ZDA in ZSSR prav nobene dobre volje, da bi vojne operacije prenehale. Skozi ves avgust so bile v Varnostnem svetu srčite in brezplodne diskusije, v glavnem o upravnih postopkih v zvezi s spopadom na Koreji. Ko je skušala indijska delegacija obrniti to brezplodno razpravo v drugo smer, to se pravi v smer poravnave korejskega spopada, se je enkrat pokazalo, da hoče ZDA in Sovjetska zveza izkoristiti ta spopad, da bi dosegli hegemonijo v boju med tema dvema konkurenčnim blokom, kar je pravzaprav osnova vsega korejskega spopada.

Zaradi takšnega stališča ZDA in Sovjetske zveze je bil indijski predlog, naj bi Varnostni svet ustanovil komisijo 6 nestalnih članov, ki bi proučila vse predloge za poravnavo korejskega konflikta in sestavila osnutek statuta o bodočnosti Koreje, obsojen na neuspeh, ker ga nista podprli dve glavni zainteresirani državi.

S posebnim zanimanjem so

Jugoslovanska delegacija namreč meni, da nudi ta pobuda priložnost, da bi prišli iz zagate, v katero je zasel Varnostni svet, in da bi začeli reševati korejsko rasanje ne v prid katerega koli bloka, marveč v prid svetovnega miru in korejskega naroda. Samo tako bi se lahko izognili novi svetovni katastrofi, ki bi se utegnili razviti iz vojne na Koreji, in samo tako bi lahko pomagali korejskemu narodu, da bi uresničil svoje upravičene težnje ter dosegel

resnično osvoboditev in neodvisnost. Napadalnost, pa naj prihaja od katere koli strani, lahko samo pomaga imperialističnim krogom, ki so žal v ZDA in v Sovjetski zvezi na odločujočih položajih. Napadalnost jim tudi tisto možnost, ki jo iščejo, vojna histrija in pospešene priprave na vojno na obeh straneh, zlasti po izbruhu spopada na Koreji, pa to najbolj potrjuje.

KONEC
VLADIMIR TESLIC

Sestradani korejski otroci sledijo ameriškim vojakom, ker vedo, da jim bo spadel kos kruha ali morda čokolade.

nik pošiljajo svoje signale. Letališče je navadno v središču. Pilot se je povzpel na višino, ki je predpisana za prihod v to cono, nakar instruktor postavlja polža približno v smer, po kateri vozi letalo proti središču. Iz radijskih signalov določa pilot svojo smer in se postavlja natanko na predpisano linijo prihoda. Ko je pilot iz signalov zaznal, da je natanko nad radijsko postajo, prihaja v manever spuščanja na letališče, ali pa v manever čakanja nad posebno radijsko postajo, kakor mu pač določa kontrola letenja.

A. G.
(iz "Tovariša")

ŠPORTNI DNEVNIK

V SOBOTO V KOPRSKEM GLEDALIŠČU VELIKA TELOVADNA AKADEMIJA

Nastopajo mariborski, koprski in tržaški telovadci. V nedeljo zjutraj pa bo dvoboj v orodni telovadbi Maribor - Trst

Kakor smo že javili, bo v nedeljo mednarodno srečanje v orodni telovadbi med Trstom in Mariborom. Za to tekmo vlada v Kopru kakor tudi v Trstu veliko zanimanje in prireditelji pričakujejo, da bo tekmi prisostvovala ogromno gledalcev.

Na večer pred tekmo pa bo v koprskem gledališču velika telovadna akademija, pri kateri bodo nastopili mariborski, koprski in tržaški telovadci.

Akademija bo potekala po sledečem sporedu:

1. Otvoritev.
2. Vaja na drogu (član).
3. Ritmični plesi (mladinke Maribor).
4. Prosta vaja "Napreje" (mladinci iz slov. gimnazije).
5. Latvenik (pionirji Maribor).
6. Vaje na bradli (član).
7. Vaja na dvovršinski bradli (članice).
8. Prvomajske proste vaje (izvajajo mladinci slov. gimnazije).
9. "Osmorica" (mladinke Maribor).
10. Gimnastični sestav (mladinci Maribor).
11. Gred (članice).
12. Vaje s kiji (članice Maribor).

13. Parierna telovadba (član in članice).

14. Proste vaje za l. maj 1951 (mladinci slov. gimnazije).

15. Ritmični plesi (dijaki Portorož).

16. Vaje z žogami (članice Maribor).

17. Zaključek.

DANSKI TELOVADCI PREMAGALI SVICO

V Kodanju je danska moška telovadna reprezentanca premagala švicarske 268,90:254,48 točke, v Sofiji pa je Madžarska premagala Bolgarijo 349,0:346,5 točke, dočim sta bila najboljša posameznika Madžarska Toth in Baranyai.

JUGOSLOVANSKO MLADINSKO MOSTVO V ITALIJI

Od 30. januarja do 15. februarja 1951 bo v Italiji medna-

rodni nogometni turnir mladinskih moštev, na katerem bodo sodelovali 4 inozemski in 8 italijanskih klubov. Italijanska nogometna zveza je povabila tudi Nogometno zvezo Jugoslavije naj pošlje na turnir eno moštvo.

TUDI AVSTRIJCI V JUŽNI AMERIKI

Dunajska nogometna moštva bodo sredi decembra ponovno odpovala na gostovanje v inozemstvo. Na najdaljšo turnirjo v Južno Ameriko odpotujejo v Argentino, kjer bo igrala v Kopru kakor tudi v Trstu veliko zanimanje in prireditelji pričakujejo, da bo tekmi prisostvovala ogromno gledalcev.

Na večer pred tekmo pa bo v koprskem gledališču velika telovadna akademija, pri kateri bodo nastopili mariborski, koprski in tržaški telovadci.

Akademija bo potekala po sledečem sporedu:

1. Otvoritev.
2. Vaja na drogu (član).
3. Ritmični plesi (mladinke Maribor).
4. Prosta vaja "Napreje" (mladinci iz slov. gimnazije).
5. Latvenik (pionirji Maribor).
6. Vaje na bradli (član).
7. Vaja na dvovršinski bradli (članice).
8. Prvomajske proste vaje (izvajajo mladinci slov. gimnazije).
9. "Osmorica" (mladinke Maribor).
10. Gimnastični sestav (mladinci Maribor).
11. Gred (članice).
12. Vaje s kiji (članice Maribor).

13. Parierna telovadba (član in članice).

14. Proste vaje za l. maj 1951 (mladinci slov. gimnazije).